

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	celo leto naprej:
pol leta . . . . . K 24—	pol leta . . . . . K 22—	pol leta . . . . . K 22—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta . . . . . 11—	četrt leta . . . . . 11—
na mesec . . . . . 2—	na mesec 5:50	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Vredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan svezov izvenredne modelje in premike.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih tiskovnih posredovanjih po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posredovna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—	celo leto naprej . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto naprej . . . K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Umikanje Srbov na črti Mišar - Cer-planina.

— Od 6. do 10. t. m. je naša armada vjela 4300 Srbov. — Rusi v srednji Galiciji. —

Przemsyl zopet obkoljen. — Nemci so zavzeli Dixmuiden in vjeli 3500 sovražnikov. —

Nemška križarka „Emden“ uničena, „Königsberg“ blokirana.

NEMOTENE OPERACIJE NAŠE ARMADE NA SEVERNOSTROVODNEM BOJIŠČU. — PROSTOVOLJNA IZPRAVITEV SREDNJE GALICIJE. — PRZEMSYL OBKOLJEN.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo dne 11. novembra opoldne:

Operacije na severovzhodnem bojišču se razvijajo po načrtu, ne da bi nas motil sovražnik.

V ozemlju srednje Galicije, ki smo je prostovoljno izpraznili, so prodrli Rusi preko doline Wisloke čez Rzeszow in v prostor pri Lisku.

Przemsyl je zopet obkoljen. V dolini reke Stryj je morala neka sovražna skupina bežati z velikimi izgubami, ker je obstreljeval neki oklopni vlak in ker se je nepričakovano pojavila naša konjenica.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer generalmajor.

verjetno je, da se bo razvila sedaj silna pozicijska bitka.

Rusko vojsko na Ruskem Poljskem poleg tega ogroža tudi zmagovalna nemška vojska na severu. O tej vojski piše major Morant v »Berliner Tageblattu«: Naša severovzhodna armada je dosegla velik uspeh. Ona se ni samo ustavljala močnim ruskim četam, marveč jih je tudi tako potisnila nazaj, da je vjela 4000 vojakov in zaplenila mnogo municije. Težke izgube bodo Ruse gotovo prisilile k umikanju. Nevarnost za Vzhodno Prusko, da bi zopet videla ruske vojske globoko v svojem ozemlju, je torej močno zmanjšana. Tega uspeha naše severovzhodne armade ne moremo dosti visoko ceniti, ker brez dvoma vpliva tudi na rusko ofenzivo na Poljskem.

Berlinska »Kreuzzeitung« razmotriva, zakaj je poslala Rusija čete iz Vzhodne Galicije na jugovzhod ter je mnenja, da pošilja Rusija čete v Besarabijo, da iznova pritisne na Rumunsko.

ZAVZETJE MIŠARJA. — OSVOJITEV VIŠIN VZHODNO OD ZAVLAKE. — 4300 SRBOV VJETIH.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) Z južnega bojišča javljajo uradno z dne 11. novembra:

V jutranjih urah dne 10. novembra smo po štiridnevni, z velikimi izgubami spojenih bojih v naskoku zavzeli višine pri Mišarju južno od Šabca ter s tem vpognili sovražno desno krilo. Stevilni vjetniki. Nasprotnik je moral zapustiti močno utrjeno črto Mišar - Cer-planina in se pričeti umikati. Močno sovražne zadnje čete so se znova uprle v zadaj se nahajajočih brambnih, že prej pripravljenih pozicijah. Prodiranje vzhodno Ložnice - Krupnja napreduje gladko kljub srditemu odporu sovražnih zadnjih čet. Višine vzhodno od Zavlake so že v naši posesti. Kolikor je doslej znano, smo v bojih od 6. do 10. novembra vjeli okrog 4300 mož ter vplenili 16 streljnih pušk, 28 topov, med temi 1 težak top, 1 zastavo, več municijskih voz in zelo mnogo municije.

Na srbskih bojiščih.

Vojaški sodruknik oficijoznega »Pester Lloyd« poudarja, da smo pričeli v Srbiji z močeno ofenzivo, da porazimo srbsko armado odločilno v njeni lastni domovini. Naša druga ofenziva temelji na isti strateški podlagi, kakor prva: koncentrično prodiranje iz Bosne in od Save v splošni smeri proti Kragujevcu. Najprvo so prekoračile naše čete mejo na črti Lješnica-Krupnja, potem smo zasedli Mačvo in vzeli Šabac. Ta uspeh nam je omogočil, da smo mogli prodirati ob bok srbske armade, ki se je bila utrdila južnovzhodno od črte Lješnica - Šabac. Od črte Šabac - Ljubovija bomo

prodirali naprej. Srbi se nam najbrž vprejo na višinah med Šabcem in Rogoščico. Čim jih od tam preženemo, imamo prosto pot k Kolubari in v Valjevo. Šele onkraj Kolubare se nam lahko Srbi zopet upro. Prepričani smo, da je srbska armada izčrpana in da se nam ne bo mogla več odločilno upreti. Skoro bomo čuli o popolnem porazu srbske vojne sile.

KOTOR.

Iz Bara poročajo preko Rima, da je pričakovati energičnega napada francoskega in angleškega brodogoja na Kotor.

Tudi zadnja akcija francoskega brodogoja proti Kotoru je bila brezuspešna. Splošno francosko brodogojstvo proti avstrijskemu do sedaj ni imelo nobenega pravega uspeha, kakor ga je pričakovalo vsled svoje silne premoči.

NEMCI OSVOJILI DIXMUIDEN IN ST. ELOY IN VJELI 8000 SOVRAŽNIKOV.

Berolin, 11. novembra. (Kor. u.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan dne 11. novembra opoldne: V sektorju Yser smo včeraj dobro napredovali. Dixmuiden smo zavzeli v naskoku. Vjeli smo več kakor 800 sovražnikov ter vplenili 9 streljnih pušk.

Zahodno od Langenmarck so udarili naši polki, pevačoč »Deutschland, Deutschland über Alles« na prvo črto sovražnih pozicij ter jo zavzeli. Vjeli smo okrog 2000 mož francoske linjske pehote ter vplenili 6 streljnih pušk. Južno od Ypres smo pregnali sovražnika iz St. Eloy, kraj, za katerega smo se ljuto borili več dni.

Tam smo zajeli okrog 1000 sovražnikov in 6 streljnih pušk. Vzile večkratni letni angleški protinapadom, smo obdržali višine, ki obvladujejo Armentieres na severu. Jugozahodno od Lilla smo napredovali v napadu.

Pri poskusu, da bi zopet zavzeli obvladajoče višine severno od Vienne le Chateau na zapadnem obronku Argona, so imeli Francozi velike izgube. V Argonneh lesu ter severovzhodno in južno od Verduna, smo povsod zavzeli francoske sunke.

Z vzhodnega bojišča ni pomembnih vesti.

Vrhovno armadno vodstvo.

VELIKA BITKA V BELGIJI IN NA FRANCOSEKEM.

Iz Monakova poročajo: Splošno prevladuje mnenje, da bo padla še ta teden za Nemce ugodna odločitev ob Severnem morju. Od torika zvečer je angleško brodogojstvo zopet pričelo s svojimi akcijami proti obali, toda to pot iz mnogo večje razdalje, kakor prej. Nemci se zavarujejo proti vsem mogočim presenetjenjem, zlasti proti izkrcaju angleških čet med Ostendom in holandsko mejo. Vsako občevarje preko meje je prepovedano.

Iz Londona poročajo »Lokalanzeiger«, da mesto Ypres gori. Velik del mesta je razdejan. Dne 10. t. m. se je Nemcem posrečilo začeti obstreljevali mesto s težkimi topovi. Mesto je popolnoma zapuščeno. Iz Haaga poročajo, da so Nemci obstreljevali mesto tako silno, da so se morali zavezniški umakniti. Tudi iz Londona prihaja poročilo, da se je Nemcem posrečilo Ypres zasesti. Ogenj nemških topov je bil tako silen, da je pogosto v eni minuti eksplodiralo 15 do 20 granat.

Iz Pariza poročajo, da se zdaj, da obstaja najnovejši nemški načrt v tem, predreti pri Ypresu črto na-

veznikov in prodreti v Calais preko Hazebroucka.

O umikanju zaveznikov piše vojaški sodruknik nekega švicarskega lista: Strategično umikanje zaveznikov, največje te vrste, je smatrati za popolnoma posrečeno. Ali se bo razvila iz tega pozicijska bitka, kateri ni mogoče določiti konca, ali v kratkem odločilna bitka, se še ne da povedati. Ob Yperskem kanalu zavezniški nimajo upanja na zmago, če ne pride velika premoč.

Iz Hannovera poročajo po londonskih »Times«, da se bo te dni pričela silna bitka pri Lillu, ki je že hudo trpel vsled bombardiranja Nemcev. Očividno se pripravljajo Nemci tu, da prodoro zavezniške pozicije. Opažati je bilo, da so Nemci tu zbrali kakih 16 armadnih zborov. Nova nemška ofenziva pri Verdunu, Reimsu in Soissons ter umikanje pri Nieuportu je imelo namen obrniti pozornost zaveznikov na te točke ter zabraniti, da bi tudi oni zbrali na severu tako moč.

Iz Londona poročajo, da pošiljajo Nemci silne nove čete iz Nemčije v Belgijo. Boji okrog Ypresa še trajajo. Tudi amsterdamska poročila vedo o silnih novih nemških četah med Ypresom in Dixmuidenom. Od obali reke Yser so se nemške čete vrnile v Brügge. Severno od Brügge razdirajo nemški genjski vojski mostove. Dva belgijska polka, ki sta se odlikovala že pri Liegu ter se borila silno hrabro tudi ob reki Yser kljub velikanskim izgubam, sta bila do zadnjega moža odlikovana.

Iz Bruslja poročajo, da so bili ostanki belgijske vojske odposlani v Pariz v trdnjave. Ena divizija se nahaja že v zimskem stanu v fortu Vincennes pri Parizu.

Neki italijanski vojaški kritik piše: Od Nemcev samih naznanjeno umikanje je imelo le majhen obseg ter je bilo samo umikanje pred vodo. Nasprotno pa so Nemci celo napredovali. V resnici so Nemci zasedli St. Georges, par kilometrov pred Nieuportom, med tem, ko so Belgiji še dan poprej dospeli do St. Pierre Capelle, pet kilometrov bolj proti vzhodu. Tudi imajo Nemci zasedenih še več točk na levem bregu reke Yser, med St. Georgesom in Tervate. Ne gre tu za nemške predstraže. Belgijska vojska, ki je prodrla proti Lombaertsydu, St. Georgesu in Tervatu, je bila pognana nazaj. Nemci imajo tudi še zaseden Westende, Middelkerke in Mariakerke. Tervate in Ramscapelle ležita prav blizu drug pri drugem, tako, da stoje Nemci kljub poplavam južno in vzhodno tik pri Nieuportu, ki je videti ena sama razvalina.

Nove čete iz Indije.

»Gazetta del popolo« priobčuje poročilo iz Porto Maurizio, glasom katerega je iz Marseille poročal kapitan ladje »Ustica« svoji družbi, da je dospelo dne 10. t. m. v Marseille 25 francoskih in angleških transportnih parnikov, spremljanih od vojnih ladij s skupaj 45.000 indijskimi vojakmi.

Se 250.000 angleških vojakov.

Dne 9. novembra je bila tradicionalna procesija lordmajorja v Londonu. Vršila se je ob sodelovanju vojaštva in prvič so se je udeležili tudi deputacije iz Kanade, Nove Zelandije in drugih kolonij. Zvečer je bil slavnostni banket, ki so se ga udeležili vsi ministri. Vojni minister lord Kitchener je v svojem govoru slavil angleško armado, ki se vojskuje ob strani Francozov in je rekel: Naše navdušenje je tako veliko, da še misliti ni na kak poraz. Naše izgube so bile resne, a niso zmanjšale vneme angleškega naroda ter podžigale po-

gum naše mladine. Lord Kitchener je potem govoril o velikih topovih, katere so Nemci z veliko skrbnostjo pripravili in je povedal, da je poleg kolonialnih armad pripravljenih še 250.000 mož angleške armade, da odidejo na bojišče.

Proti uvedbi splošne vojaške dolžnosti na Angleskem.

London, 10. nov. (Kor. urad.) »Times« poročajo, da ni opaziti nobenega preobrata pri novačenju, kakor se je to prej pričakovalo. Zadnji teden je bil glede vstopnih prijav v novo armado najslabši, odkar je izbruhnila vojna. Poslanec delavstva Burmes je imel v Birminghamu govor, v katerem je rekel med drugim: Mnogo se govori o splošni vojaški dolžnosti. V slučaju, da bi ta konskribcija vstopila kot praktično vprašanje v politiko, bi se angleški narod takoj razdelil v dva sovražna tabora. Mnogo mladih ljudi bi si mislilo, da je pod temi okolištnosti Amerika zadnje zavetišče svobode. Mnogi izmed teh bi se izselilo in končno bi jim človek tega ne mogel niti zamisliti.

POGIN SLAVNE KRIŽARKE »EMDEN«. — KRIŽARKA »KÖNIGSBERG« IZGUBLJENA.

Berolin, 11. novembra. (Kor. u.) Uradno. Glasom uradne objave angleške admiralitete, je avstralska križarka »Sidney« napadla Njegovga Velikanstva ladjo »Emden« dne 9. novembra zjutraj pri Kokosovih otokih v Indijskem oceanu, in sicer v trenutku, ko je slednja izkrcavala oddelek svojega moštva, ki bi naj porušil angleško žično in kabelsko postajo. Po trdnjavnem, z velikimi izgubami združenem boju, je nadkrižarjača nasprotnikova artilerija užgala N. V. ladjo »Emden«, katero je potem lastna posadka zavozila na peščine.

Angleška admiraliteta javlja nadalje, da je angleška križarka »Chatham« blokirala N. V. ladjo »Königsberg« v reki Rufidži (nemška vzhodna Afrika) s tem, da je potopila 6 milj nad izlivom te reke neki parnik za prevažanje premoga. Del posadke se je baje vkopal v utrjenem taboru na kopnem. »Chatham« je, kakor se zdi, brezuspešno obstreljeval.

Namestnik načelnika admiral-skega štaba pl. Behnke.

»Sidney« je moderna rapidna križarka angleškega avstralskega brodogoja, ima 5600 ton dislocamenta ter razvija s 25.000 konjskimi silami brzino 25 milj na uro. Oborožena je z 8 topovi kalibra 15 cm in 4 topovi kalibra 47 cm. Spuščena je bila v morje šele leta 1912. »Sidney« je torej precej močnejša kakor »Emden«, ki je imela le 3650 ton ter 12 topov kalibra 105 cm. V brzini sta si bili obe enaki. — Angleška križarka »Chatham« ima 5400 ton dislocamenta ter razvija s 25.000 konjskimi silami brzino 26 milj na uro. Oborožena je z 8 topovi kalibra 15 cm in 4 topovi kalibra 47 cm. Posadka šteje 380 mož. — Nemška križarka »Königsberg« ima 3400 ton dislocamenta ter je oborožena kakor »Emden«. Posadka šteje 322 mož. »Emden« je bila nekoliko večja ter je štel 361 mož. »Königsberg« je bila spuščena v morje leta 1905.)

O operacijah proti križarkama »Königsberg« in »Emden«.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) Admiraliteta javlja: Ker je napad na »Pegaza« dne 19. septembra pokazal, kje se nahaja nemška križarka »Königsberg«, je admiraliteta odredila, da se je v vzhodno-angleških vodah zbralo nekaj britanskih

nih križark. Ladje so skupno izsledovale, kje se nahaja sovražna križarka. Izsledila je »Königsberg« angleška križarka »Chatham« dne 30. oktobra. Usidrana je bila v reki Rulidži nasproti otoku Majiji, kakih šest milj oddaljena od izliva reke. Ker je reka premalo globoka, »Chatham« ni mogla dospeti do nemške križarke, ki najbrže tiči razen ob času povodnji na pesku. Del posadke z nemške križarke se je izkrcal na suho in se je na obrežju utrdil. »Chatham« je obstreljevala tako okope, kakor križarko, toda bujni palmisi gozdovi so zavirali, da bi se moglo dognati, kakšno škodo je povzročilo obstreljevanje. Na to smo poskrbeli, da križarki zapremo pot iz reke s tem, da smo v reki potopili parnik za prevažanje premoga. Ker je križarka vjeta in nesposobna, da bi napravila kakšno škodo, so naše brzovozne ladje, ki so jo zasledovale, prevzele neko drugo službo.

Drugo kombinirano operacijo so te dni izvršile naše brzovozne ladje proti nemški križarki »Emden«. Pri tem poslu so angleške križarke podpirale francoske, ruske in japonske vojne ladje ter avstralski križarki »Melbourne« in »Sydney«. Včeraj je došlo poročilo, da je »Emden« prispela do Kokosovih otokov in da je na otoku Kelling izkrcala oboroženo oddelk, ki je imel nalogo uničiti brezžično brzojavno postajo in prerezati podmorski kabelj. »Sydney« je križarko »Emden« presenetila pri tem poslu ter jo prisilila k boju. V sridnem boju, ki je sledil, je imela »Sydney« 3 mrtve in 3 ranjene. Križarka »Emden« je naselila na peščini in v zgorela. Rešencem smo nudili vsakojako pomoč.

Amsterdam, 11. novembra. »Telegraaf« javlja iz Londona: Vesti o usodi nemških križark »Königsberg« in »Emden« so zlasti v krogih, ki so zainteresirani na plovstvu, vzbudile veliko veselje. Zavarovalnice so zavarovalnico za ladje znižale na polovico, Kapitana Müllerja hvalijo vsi časopisi.

Berolin, 11. novembra. (Kor. urad.) Vse časopise izraža globoko obžalovanje nad izgubo križarke »Emden«, češ, tej ladji se je posrečilo razdreti bajko, da je Angleška gospodarica na morju.

KONEC »EMDEN«.

Najdrznejše nemške male križarke »Emden«, strahu Indijskega oceana, ni več. Dne 9. t. m. ga je s svojimi strelji zažgala pri Kokosovih otokih avstralska križarka »Sidney«, nakar je lastna posadka zagnala ladjo na pečine. Kokosovi otoki leže 13° južno od ekvatorja in 98° vzhodno od Greenwicha v Indijemskem oceanu, zahodno od Avstralije in južno od otoka Sumatre. Zgodovina križarke »Emden« stoji čisto osamljena. Angleški listi so »Emden« primerjali z »Alabama«, ki je napravila leta 1864 severnim ameriškim državam toliko škode. Angleški listi so tudi neprikrito občudovali kapitana Karla pl. Müllerja, seveda pa angleški trgovci nikakor niso bili veseli »Emdenovih« junaštev. Škoda, ki jo je napravila »Emden« znaša gotovo kakih 40 milijonov. Delni pregled škode, ki jo je napravila ta mala križarka, izkazuje:

Ladje »Benmohr« 4806 ton, potopljena. »Buresk« 4350 ton, vzeta. »Chilkana« 5140 ton, potopljena. »City of Winchester« 6800 ton, potopljena. »Clan Grant« 3948 ton, potopljena. »Clan Matheson« 4775 ton, potopljena. »Diplomat« 7615 ton, potopljena. »Oxford« 4542 ton, vzeta. »Indus« 3871 ton, potopljena. »Karibina« 4657 ton, vzeta. »Killin« 3544 ton, potopljena. »King Lud« 3650 ton, potopljena. »Lovat« 6102 ton, potopljena. »Ponrabbel« 473 ton, potopljena. »Pontopores« 4049 ton, vzeta. »Riberia« 4147 ton, potopljena. »St. Egbert« 5596 ton, vzeta. »Traboch« 4014 ton, potopljena. »Troilus« 7562 ton, potopljena. »Tymeric« 3314 ton, potopljena. »Semčug« 3130 ton, potopljena. Skupaj 96.085 ton.

Pomorska bitka ob čilski obali.

Monakovski listi poročajo preko Rotterdama: Londonskemu listu »Times« brzojavljajo iz Santiaga, da je vest, da je naselila »Glasgow« na obrežje plitvine, neresnična. V resnici o vseh angleških ladjah, ki so se udeležile pomorske bitke ob čilski obali, ni sledu.

RUSKO-TURŠKA VOJNA.

Egipt.

»Corriere della Sera« poroča iz Rima: Položaj v Egiptu dolgo ni tako dober, kakor to slikajo angleški listi. Opažati je veliko razburjenje zlasti med Beduini. Parnik »Umbria« je došel iz Aleksandrije s khedivovim bratom Mohamed Ali pašo in

princi Jusuf Ahledom in Aziz Hissanom, ki so bili izgnani iz Egipta, v Neapol.

Prodiranje Turkov v Egiptu.

Berolinški »Lokalanzeiger« poroča iz Aten, da se tam zbirajo, da operacije Turkov v Egiptu napredujejo. V Siriji je opažati mrzlično gibanje. Za generalštabnega šefa v Egiptu nastopajočih turških čet je bil imenovan podpolkovnik Schönberg. Iz Carigrada poročajo, da so dospеле turške čete, ki so v Egiptu prodrle preko El Arisa, do forta El Sur, ki so ga zavzele.

Turški komunikacije o vojnih operacijah.

Carigrad, 11. novembra. (Kor. urad.) Uradni komunikacije glavnega stana pravi: Na kavkaški fronti je napadla naša armada drugo črto ruskih pozicij. Po izpovedbi vjetnikov in dezerterjev se nahajajo Rusi v zelo slabem moralnem stanju. Neka francoska križarka in neki torpedni rušilec sta streljala na obrežje pri Fokiji in Smirni, a sta se oddaljila, ko sta naletela na odpor. Škode ni bilo nobene.

Rusko poročilo o obstreljevanju pristanišča Ponti.

Petrograd, 11. novembra. Generalštab kavkaške armade javlja: Dne 7. t. m. zjutraj je priplula sovražna križarka, tipa »Midilli«, pred Ponti ter je pričela obstreljevati mesto, pristanišče, svetilnik in železnico. Ruska artiljerija je naperila proti križarki svoje topove. Križarka je že po prvih streljih odplula proti Sukhum. Šest ruskih vojakov je ranjenih. Škoda je neznatna.

Boji v Kavkazu.

Ženeva, 11. novembra. Listi priobčujejo rusko poročilo o zadnjih bojih v Kavkazu. Poročilo pravi, da se je boj dne 8. novembra znova pričel. Pri Erserumu koncentrirane turške čete so napadle Ruse. Prišel je sredit boj. Turkom se ni posrečilo objeti rusko krilo. Rusi so svoje pozicije vzdržali.

Posebni turški delegat v Bukarešti.

Bukarešta, 10. novembra. Predsednik turške zbornice Halil-bej je došel v posebni misiji v Bukarešto, da konferira z rumonskimi državniki.

Nemčija izroča vjete mohamedanske francoske vojake Turčiji.

Carigradski »Tanin« poroča: Iz Nemčije je prispelo v Carigrad 2000 mohamedanskih vojnih vjetnikov. So to po večini nekdanji vojači francoskih regimentov iz Alžirja in Tunisa, ki so se borili na francoskih bojiščih, ki pa bodo vstopili sedaj v turško armado. Prvemu oddelku teh vojnih vjetnikov bodo sledili še drugi.

Razburjenje v Italiji radi dogodkov v Libiji.

Rim, 11. novembra. Listi se razburjeno pečajo z napadi Beduinov in vstašev v italijanski Tripolitani in Cirenejiki ter poudarjajo, kako nevarna situacija nastaja vsled turške vojne tudi za Italijo. Politična javnost se kaže jako vznemirjena.

K padcu Tsingtava.

Berolin, 11. nov. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Angleški listi razširjajo vest, da so bile v Tsingtavu uničene 4 topničarke, 2 križarki in 2 torpedna rušilca. Temu nasproti konstatiramo, da so se ob izbruhu vojne nahajale v Tsingtavu te ladje: avstro-ogrška križarka »Cesarica Elizabeta«, nemške topničarke »Cormoran«, »Illtis«, »Jaguar«, »Luchs« in »Tiger« ter najstarejša nemška torpedovka »S 90«. Izmed teh ladij so bile neposredno po izbruhu vojne razorožene »Cormoran«, »Luchs« in »Tiger«, njih posadke smo porabili za ojačenje obrambe v Tsingtavu. Torpedovka »S 90« je, kakor znano, že preje naselila na peščine, ostale so torej v službi za pristaniško obrambo samo avstro-ogrška križarka »Cesarica Elizabeta« in topničarke »Jaguar« in »Illtis«.

Vstaja v južni Afriki.

London, 11. nov. (Kor. urad.) Iz Pretorije poročajo: Clan zakonodajne skupščine Cronje je 7. novembra z vladno armado zapustil Winburg z naročilom, naj v okolici zbere še druge čete. Došla je vest, da se nahaja v bližini general Dewet z 2000 možmi. Dewet je napadel Cronja pri Boornbergu ob mostu preko reke Zand. Cronjeve čete so vjele 20 Burov, med katerimi jih je bilo 11 ranjenih. Dewet je dobil ojačenje,

ker se mu je posrečilo vjetnike osvoboditi in vpleniti Cronjeve vozove.

Berolin, 11. novembra. (Kor. urad.) Z ozirom na včerajšnje Reuterjevo poročilo, v katerem se priznava zmaga generala Deweta nad vladnimi četami pod poveljstvom generala Cronja, piše »Berliner Tageblatt«: Ker sedaj Reuterjev biro ne more zamolčati resnice, jo skuša pa prikriti. Lahko se pač spozna, da se je poveljnik Cronje vjel v eno izmed znanih pasti. Dewet je vdrl s tako močjo iz zasede, da je Cronje celo svoj tren moral ostaviti v rokah generala Deweta. O izgubah Angležev in njihovih družnikov v drugem delu bitke Reuterjev biro enostavno molči.

Kongo.

Iz Bordeauxa poročajo, da so francoske čete zopet zasedle one pokrajine kolonije Kongo, ki jih je Francoska svoj čas odstopila Nemčiji.

Nova pogajanja med triplecento ter Romunijo in Italijo.

Kopenhagen, 11. novembra. Listi poročajo: Med Romunijo in Italijo na eni strani ter trojnim sporazumom na drugi strani se pričela nova pogajanja, katera se vodijo v Petrogradu.

Poslanik Rizov o stališču Bolgarije.

Rim, 11. novembra. Bolgarski poslanik Rizov izjavlja v »Giornale d'Italia«: Bolgarija bo skušala svojo nevtralnost na vsak način obvarovati. Ni smatrati, da bi Turčija kršila integriteto bolgarskega ozemlja. Balkanska zveza ni nemogoča in ni neverjetno, ako gre za skupne interese balkanskih narodov. Najprej naj bi se Bolgarija in Romunija prav trdno zvezali. Ako se hoče Srbija in Grška res poravnati z Bolgarijo in ji dati koncesije, potem naj kot garancijo, da bodele svoje obljube tudi izpolnile, pripustite, da zasedejo bolgarske čete takoj vse ono ozemlje, ki ga hoče odstopiti Bolgariji.

Dr. Genadijev, bolgarski poslanik na Dunaju.

»Čas« javlja iz Sofije: Med min. predsednikom Radoslavom in stambulovisti so vladala že delj časa nesporazumljenja radi zastopstva v kabinetu. Sedaj je prišlo do poravnave: voditelj stambulovistov dr. Genadijev, ki zastopa v Bolgariji idejo brezpogojnega prijateljstva z Avstrijo bo prevzel poslaniško mesto na Dunaju, ki je že delj časa izpraznjeno.

Artiljerijski dvoboj.

V časopisu »Petit Parisien« piše polkovnik Rousset o bojih na Francoskem in pravi, da so se ti boji spreminili v artiljerijski dvoboj. Po njegovem mnenju se je to zgodilo vsled tega, ker je nemška armada že zelo izmučena in ker mora velik del svojega vojaštva porabiti za to, da si na Francoskem in v Belgiji krije hrbet. Polkovnik Rousset ne verjame, da bi Nemci mislili z artiljerijskim gromom zbežati Francoze, češ, efekt je ničev. Artiljerija je in ostane le pomožno orožje, odločitev pa je odvisna od infanterije, ki mora seveda biti podpirana od artiljerije. Da se nasprotnika premaga, je treba da vojaštvo ne strelja samo, ampak tudi da pride naprej, da sovražnika prežene iz njegovih pozicij in ga potisne nazaj. Dokler se to ne poskusi, imata obe armadi enako stališče.

Kako dolgo more trajati vojna?

V francoski akademiji za politične vednosti je bila velika razprava o finančnih, ekonomskih in etnografskih vprašanjih sedanje vojne. Znameniti znanstvenik Leroy-Beaulieu je izrazil mnenje, da more vojna še jako dolgo trajati. Nasprotniki Nemčije in Avstrije imajo 321 milijonov prebivalcev, Avstrija in Nemčija pa 116 milijonov. Nemčija ima pač 65% več prebivalstva, kakor Francija, a ta proporcija se zniža na 35%, če se šteje samo tisti del prebivalstva, ki je nad 20 let star. Narod, ki so dosti manjši in gospodarsko slabi, so mogli vzdržati dolge vojne. Klasičen izglede so Buri. Ti so imeli armado 30.000 mož, pa so dobra tri leta kljubovali angleški armadi, ki je štela 150.000 mož. Sedaj je tudi Srbija pravzaprav — če tudi s kratkimi presledki — že tri leta v vojni in ima 13% svojega prebivalstva v vojni. Če so Buri in Srbi bili v stanu vzdržati vojno tako dolgo, jo bodo še laglje veliki narodi, ki imajo na razpolaganje vsakovrstne rezerve.

Tem nazorom je ugovarjal nekdanji minister Yves Guyot, ki je povdarjal, da je bolj od gospodarskih viharov od fizičnih razmer odvisno,

kako dolgo bo trajala vojna. Leta 1870. so stroški za vojno znašali okrog 12 milijard frankov, ki jih je vse plačala Francija, kakaj Nemčija je svoje stroške pokrila z vojno odškodnino petih milijard, ki jih je plačala Francija. Razen vojne odškodnine je morala Francija še plačati velike svote za prehrano nemškega vojaštva, ki je okupiralo francosko ozemlje. Če se vzame, da ima zdaj Nemčija tri milijone mož pod zastavo, Avstrija dva milijona, Francija tri milijone, Rusija pa štiri milijone, potem znašajo vojni stroški samo teh štirih držav kakih 150 milijonov frankov na dan, 4500 milijonov na mesec in 54.000 milijonov na leto. Ta svota predstavlja natančno vrednost vse letne produkcije v teh štirih državah. Ta vrednost pa se zmanjša za tri četrtine, ker so tri četrtine najboljšega moštva v vojni ali jim je sicer nemogoče produciranje. Efektivna izguba znaša torej 775 milijard na mesec, 4650 na pol leta in 93 milijard na leto. Francija bo v šestih mesecih vojne izgubila 15 milijard, Nemčija pa 22 milijard. Druge konsekvence vojne pri tem niso vštete. Treba bo torej najmanj deset let hudega dela, predno se ta izguba nadomesti. — Tudi londonski vidni gospodarski list »Economist« ugovarja izvajanjem Leroy-Beaulieu in sodi, da more sedanja vojna trajati kvečjemu osem mesecev in to iz ozirov na stroške in na razpoloženje gospodarske rezerve.

Francozi o dolgotrajni vojni.

Kopenhagen, 11. novembra. (K. urad.) Višji francoski častnik je izjavil korespondentu »Daily Mail«: Vojna se še ne bo kmalu končala. Odpora Nemčije ne bo mogoče zločiti prej kakor februarja leta 1916.

Pismo iz ruskega vjetništva v Sibiriji.

Slovenski rezervni častnik S., ki se nahaja v ruskem vjetništvu v Barnaulu na reki Ob v Sibiriji, je pisal enemu izmed svojih prijateljev z dne 10. oktobra datirano pismo, ki ga radi zanimivosti priobčujemo. Pismo se glasi:

»Upam, da Te moje pismo doseže, čeprav po dolgem času. Najprvo naj razložim, kako da sem prišel v to neprosto voljno vjetništvo. Dne 26. avgusta se je vnel ljut boj. Boj je trajal od 9. dopolne do pozne noči. Naš voj je prodiral proti sovražniku. Streljalo se je na obeh straneh tako močno, da človek ni slišal lastne besede.

Artiljerija, prasketanje »mrtvaških ragelj« in pokanje pušk, vse to se je družilo v nepopisen hrup in trušč. Moj oddelek je bil najbolj spredaj, poleg tega je bilo še več drugih vojev, ki so imeli pri sebi tudi dve strojni puški. Streljali smo, da je bilo veselje. Krogle so brenčale kakor roj čebel, a vendar se niti malo nisem zavedal, da bi bil v kakih nevarnosti. Domišljal sem si, da me sploh kroglja ne more zadeti. Toda mi trajalo dolgo, pa sem se prepričal o nasprotnem.

Ob 2. popoldne sem začutil, kakor da bi mi bil kdo potisnil razbeženo železo skozi roko. Kroglja me je zadela in iz roke je lila gorka kri. Takoj sem si za silo obvezal rano ter se plazil za svojim oddelkom, ki je prodiral naprej. Šlo je precej težko, ker sem imel za uporabo samo eno roko. Ob 6. zvečer se je pričela še srditejša borba. Jele so mi pešati moči in že sem mislil, da ne bom nikoli več videl svojcev, da bom zapuščen izdihnil v tujni, daleč od domovine. Toda, samo trenotek me je navdajala ta misel, potem pa sem se osvobodil zlih slutenj ter postal stari brezskrbnej, kakršen sem bil preje vedno. Medtem je nas jela obstreljevati sovražna artiljerija. Takšno obstreljevanje je najhujše, kar si more človek predstavljati. Ni trajalo dolgo. Slišati je bil močan pok, en hip, ne, hipec, je potekel in sovražna granata je treščila na zemljo tik pred mano ter vrgla cel hrib prsti name. Vsled zračnega pritiska sem se onesvestil. V tem stanju so me pobrali Rusi in tako sem postal ruski vjetnik. Kaj se je medtem zgodilo, ne vem. Prišel sem v vojaško bolnišnico. Razmeroma nisem bil nevarno ranjen: rana v roki, poleg tega pa so se mi pretresli še možgani. Čez tri dni so me prepeljali v Brody, od tu pa v Kijev v bolnišnico. Tu sem bil 10 dni. Rana se je zelo počasi celila. Ko sem za silo okrevljal, so nas transportirali v Sibirijo. Po 20dnevni vožnji smo dospeli v Barnaul ob reki Ob, v guberniji Tomsk.

O Sibiriji smo imeli vsi napačne pojme. Res je, da je tu zima zelo huda, toda poleti mora biti v teh krajih prav prijetno. Vsa raven je pokrita z žitom ali pa z brezovimi gozdovi, kar nudi krasno sliko.

Barnaul je mesto, ki šteje 60.000 prebivalcev. Hiše, ki so jako lepe, so večinoma grajene iz lesa. Ceste, kakor sploh ves teren, so pokrite z drobnim peskom.

V mestu so prekrasne trgovine, ki se lahko v vsakem oziru kosajo z našimi. Dobiš tu vse, kar hočeš. Živež je tu zelo poceni, zlasti pa meso. Preprosto ljudstvo je bedno, temu nasproti pa so boljši sloji imoviti.

Ako bi bil Ti tu, bi ti pač predvsem ugajal ženski svet. To so ti krasotice, pred katerimi se lahko skrijejo naša dekleta!

Bivam tu v oficirskem klubu... Počutim se dobro, kakor se sploh more človek dobro počutiti v vjetništvu. V reko Ob hodim ribe lovit, tako da mi čas kaj hitro poteka. Na povratek niti misli ne smem, saj bogve, kdaj pride oni težko zaželen trenotek!... Tisoč pozdravov vsem prijateljem in znancem!

Tvoj

Karel.

Dnevne vesti.

— Božič v vojni. Kot božična darila za naše vojaše v vojni so posebno pripravni sledeči predmeti: ure, žepni noži, mali samovari, žlice, vazelina v tubah, kiležnice, svinčniki, električne žepne svetilke (samo take, ki ne rabijo nadomestnih baterij), sveče, smotke, cigarete, tobak s pridejanim cigaretnim papirjem, kratke pipe za tobak (takozvane burske pipe), tobak za pipe, žvrgalice, konserve, keks, prepečenec, čokolada (izključene so siceršne jestvine). Odpošiljanje božičnih daril za vojaše sploh kakor tudi za vojaše gotovih krdel n. pr. »za pešpolk« ali »za 10. poljsko kompanijo, 27. domobranskega pešpolka« se lahko izvrši potom nabirališča za darila v naturalijah c. kr. deželne vlade v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica 20, pritičje, na desno, kjer se zamore pravilno zamotana, z označbo »božično darilo«, z morebitnim namenilom ter z napovedjo imena in naslova darovalca opremljena darila oddati. Za pravilno dostavljanje daril, ki so namenjena za gotove posamezne vojaše, nabirališče daril v naturalijah seveda ne more prevzeti nikake odgovornosti.

— Hranite živila. Da se ljudstvo opozori, kako nujno potrebno je že sedaj skrbeti, da se zabrani pomikanje na živilih, ki bi utegnili v poznejšem času nastati, če bi se sedaj lahkomišljeno prodajala živila, je poslal deželni odbor vsem županstvom na Kranjskem sledečo okrožnico: V sedanjem izrednem času je nujno potrebno, da se ohranijo v deželi ona živila, katera imajo ljudje doma na razpolago, ker se ne ve, koliko časa bo trajala še vojna. V nekaterih krajih je še žita, fižola in krompirja, ki ga posamezni posestniki za prvi čas ne bodo sami za se potrebovali. To izrabljajo razni prekupci ki skušajo s kolikor mogoče visokimi cenami iztrgati ljudem živila iz rok. Ljudje se dajo mnogokrat po teh cenah zapeljati in odprodajo živila tako, da se je bati pomanjkanja teh živil v deželi v poznejšem času. Zlasti se v zadnjem času odprodaja fižol in tudi prašiči se v veliki meri izvažajo. Dolžnost javnih oblastev je, da ljudstvo opozore na pretečo nevarnost, če lahkomišljeno odprodajo živila. Županstvu se vsled tega naroča, da da prvo prihodnjo nedeljo pred cerkvijo oklicati svarilo, da se ljudje naj ne dajo zapeljati po raznih agentih in da naj hranijo živila vsake vrste za domaće potrebe, ker bo le na ta način mogoče preprečiti pomanjkanje, ki bi utegnili nastati v poznejšem času. Tudi naj da županstvo to svarilo nabiti na občinski deski in na primeren kraj v posameznih vaseh.

— Za ranjence. Svoječasno v tukajšnjih dnevnikih priobčena prošnja poveljstva c. in kr. garnizijske bolnišnice št. 8 v Ljubljani za naklonitev perila in drugih darov ranjenecem, je našla bogat odziv, vsled česar budi izrečena vsem častitim darovalcem ponovna najtoplejša zahvala. Upravna komisija imenovane bolnišnice prejela je doslej nad 1300 srajc, 400 spodnjih hlač in velike množine drugih predmetov, kakor: posteljnino, knjig, sadja i. dr. več. Potreba po telesnem perilu pa se nikakor ni zmanjšala, temveč se narašča z vsakim dnem. Garnizijska bolnišnica sama je sicer z vsem dobro založena in tudi vojaški so bili pred odhodom na bojišče s perilom zadostno preskrbljeni; toda med ranjenci jih je mnogo, ki so na bojišču izgubili vse, vsled česar zopet in zopet nastaja potreba, da se jih pred odpustom iz bolnišnice opremi z novim perilom. Ker pa bolniško perilo za to ni prikladno, prosijo za še nadaljne naklonitve bodisi telesnega ali pa posteljnega perila, zlasti pa

spodnjih hlač. Pošiljatve naslovljati je na upravno komisijo c. in kr. garnizijske bolnišnice št. 8 v Ljubljani.

— Proti draženju živili bo morala vlada končno vendar nekaj energičnega storiti.

Vsak razumen človek vé danes, da bi tudi splošna določitev maksimalnih cen nič ne pomagala in da je odprta samo ena pot, da se zajezi podražanje: država naj prevzame vse zaloge žita, moke, krompirja in fižola in naj jih prodaja v državni režiji. Sedaj ima samo vlada moč, da prepreči izstradanje prebivalstva, zlasti ker mora vendar vedeti, da zaloge niso kdo vé kako velikanske.

— Vojaški pešp. št. 97. Stotnik Ivan Petrič, poveljnik 6. stotnije, pešpolka št. 97, je svojim sorodnikom v Trstu pisal, da se je njegova stotinja v vseh bojih jako vrolo borila in da je bilo sedem mož odlikovanih: eden z zlato hrabrostno svetinjo, šest pa s srebrno.

— Izpred vojnega sodišča v Gradcu. Infanterist graške meščanske garde Rajko Mittermayer je dobil 23. septembra ukaz, naj se ob enčetrtni na 11. zgledi za službo kot straža. Ker ga ni bilo, so ga šli iskat, na kar je mož ravnodušno odgovoril: »Prvič si moram napraviti zadosti cigaret, drugič imam strgane čevlje — bom pa jutri prišel.« Zdej je bil mož zaradi tega kršenja subordinacije obsojen na štiri mesece.

— Poljski državni poslanec Aleksander grof Skarbek je bil v četrtke aretiran in prepeljan najprej v Krakov in potem na Dunaj. Obdolžen je veleizdajstva. Očita se mu, da je provzročil razpust vzhodnoga-liške poljske legije in pozivljaj legijonarje, naj ne store predpisane prisage, če ne bo v besedilu odstavka, da imajo poljske legije namen, boriti se za osvobodjenje Poljakov. Listi pravijo, da bo grof Skarbek pač kmalu izpuščen iz preiskovalnega zapora, preiskava proti njemu pa da se bo nadaljevala.

— V srbskem vjetništvu. Trgovec in stari Sokol v Lokvi na Krasu g. Slavoljub Praprotnik se je udeležil vojne proti Srbiji in je bil z drugimi vojaški vred vjet. Sedaj je pisal iz Valjeva z dne 29. oktobra datirano pismo, v katerem naznanja, da je zdrav in da se mu v vjetništvu še dosti dobro godi. Iz Valjeva je bil prepeljan v Niš.

— General Radko Dimitrijevič je bil imenovan za poveljnika ruske armade, ki se bori proti Turčiji.

— 50.000 čeških Sokolov v vojni. Kakor je dognala Češka Sokolska Zveza se nahaja od 112.000 članov čeških sokolskih društev 50.000 Sokolov v vojni. Češka Sokolska Zveza je izdala vrhutega dasedaj že nad pol milijona kron za vojno - humanitarne namene. Kakor znano se nahaja tudi med odlikovanimi vojaški — Slovenci posebno mnogo Sokolov.

— Transport s severnega bojišča. Včeraj ob 2/4 na 2. je dospel v Ljubljano poseben vlak s transportom s severnega bojišča. Bili so v tem vlakcu izključno poljski legijonarji. Naznanjenih je bilo preko 300, do Ljubljane jih je dospelo 212 in 28 težko ranjenih. Legijonarji so bili med potjo izborno preskrbljeni, tudi so bili že prej v drugi bolnišnicah. V Ljubljani so jih spravili vse v bolnišnico, prirejeno v vojašnici 27. pešpolka. Brez dvoma je, da bodo ti prostovoljci, od katerih večina ni ranjena, marveč samo izmučena od naporov, v kratkem zopet mogli vršiti svojo prostovoljno prevzeto nalogo. Bojaželjnost jim je sevala z oči in uverjeni smo, da se ta mladina ne bo

izneverila svojim idealom. Ljubljansko gasilno in reševalno društvo je izvršilo tudi to pot, kakor vselej prevoze ranjencev v bolnišnico z vsoto tolikokrat preizkušeno in celo na najvišjih mestih dobro znano vztrajnostjo. To izredno hitro poslovanje pod vodstvom načelnika dež. poslance g. Turka, ki ga v drugih mestih ne dosegajo niti najbolj subvencionirana društva, je treba pred vsem naglašati in priznati, tem bolj, ker ljubljansko gasilno in reševalno društvo do sedaj v zadnjem času ni deležno nobene druge podpore, kakor one skromne, ki jo dobi od mestne občine ljubljanske. Prevoz transporta v bolnišnico se je izvršil tekom pol ure na 43 vozovih in 2 avtomobilih. Na kolodvoru so transport pričakovali povabljeni zastopniki oblasti in funkcionarji Rdečega križa. Omenimo tu izmed oficijalnih zastopnikov v alfabetičnem redu gg.: okr. glavarja v p. Del Cotta, višjega štabnega zdravnika dr. Geduldigerja, ravnatelja c. kr. drž. policije grofa Khünigla, mestnega fizika dr. Krajca, podpolkovnika Molischa, dež. glavarja dr. Šusteršiča, dež. predsednika eksc. barona Schwarza, dež. poslance Turka, ob enem kot funkcionarja reševalnega društva, dež. odbornika in podžupana ljubljanskega ter zastopnika narodno-naprednega kluba občinskega sveta dr. Karla Trillerja, magistratnega ravnatelja dr. Zarnika in dvornega svetnika dr. Zupanca. Upamo, da mladi bojovníki za domovino kmalu okrevajo in da se jim skoraj izpolni želja vrniti se čim prej na junaško polje.

— Seznamek izgub št. 52 izkazuje med drugimi kot mrtve te-le častnike: nadpor. Ivana Bedenka, (peh. p. št. 97.), por. Rihard Bežek, (lovski bat. št. 20), stotnik Jakob Hren, (peh. p. št. 97.), praporščak Viktor Parma, (peh. p. št. 97.), rez. praporščak Jos. Rychtera, (peh. p. št. 97.) in poroč. Oliv. pl. Tartaglio, (peh. p. št. 97.); kot ranjene pa: rez. kadeta Lud. Golija, poroč. Marijana Jazbeca, nadpor. Milana Matiča, rez. prapor. Marija Pavlina, rez. por. Jos. Rapoca, rez. praporščaka Antona Trobeja (vsi pri peh. polku št. 97.) in nadporočnika Mihaela Ornika (peh. p. št. 47.)

— Vrhniške učence in šoli odrasle mladenke za vojake. Vrhniške učiteljice so nabrale čez 400 K za volno, iz katere so dekleta zelo marljivo in vztrajno napletle 360 parov zapetnic, 50 parov kolenk, 30 čepic, nekaj pasov in nekaj parov nogovic. Nekaj teh pletenin je poslalo šolsko vodstvo g. pl. Cronu za »Rdeči križ«, nekaj pa se jih je razdelilo vojakom-domočinom. Glinjivo je bilo videti mala dekletca, ki so hitele v počitniškem času vsak dan v šolo in tu tekmovale med seboj. V srcih pa se jim je vzbujala ljubezen do domovine in do bližnjega.

— 12. decembra »kritičen dan« prvega reda. Citatelji našega lista nam piše: Prorokovanj o poteku in koncu sedanje vojne ne manjka in razni računarji so našli tudi metode, po katerih je mogoče določiti »kritične dneve« viharnege časa, v katerem živimo, predvsem seveda najbolj »kritični« pa obenem najlepši dan sklepanja miru. Te metode so ponajveč silno komplicirane, celo astronomija mora na pomoč. Naslednji račun pa ima prednost, da je jako enostaven, da pa prihaja vendar do presenetljivega rezultata. Izhajajoč od rojstnega leta ali pa od leta nastopa vlade našega cesarja pridemo s popolnoma enostavno adicijo do datuma, ki ga smemo po slavni vzorih imenovati »kritičen dan«. Naš cesar je rojen l. 1830. K tej letnici naj se prišteje vsota njenih števil to je 1 + 8 + 3 + 0 = 12, k dobjenemu rezultatu zopet vsota njegovih števil itd. Po petkratni operaciji se nam pokaže — letnica izbruhne svetovne vojne. Račun je torej ta-le: 1830 + 12 = 1842 + 15 = 1857 + 21 = 1878 + 24 = 1902 + 12 = 1914; prišteje vsote števil nam zaeno naznanjajo cesarjevo starost (12 + 15 + 21 + 24 + 12 = 84 let). Številke cesarjeve starosti zneso adirane 12 (8 + 4 = 12). Po isti metodi pridemo do letnice svetovne vojne, ako vzamemo za podlago leto nastopa vlade; torej 1848 + 21 = 1869 + 24 = 1893 + 21 = 1914; adicija številčnih vsot nam tukaj naznanja dobo cesarjeve vladanja (21 + 24 + 21 = 66 let). Ako seštejemo številke te dobe (6 + 6) pride-

mo zopet do enakega 12. Sedaj je treba pridati seveda nekoliko divnacijskih ingrediencij ter »izračunati«, da obe dvanajstici seveda ne pomenita ničesar drugega, kakor 12. dan XII. meseca torej 12. december. Ta dan lahko proglasimo z isto upravičenostjo za velekritičen, kakor so to storili drugi proroki in računarji s svojimi dnevi. Najbolj znamenito bi bilo, ako bi se pokazalo, da smo s svojim enostavnim računom ugotovili dan, ko bodo po Evropi zapeli zvonovi miru.

— Iz ljudskošolske službe. Abs. učit. kandidatinja Rafaela Hrovat je imenovana za suplentinjo in internistično voditeljico enorazrednice v Seli pri Šumperku.

— Strahovit samomor. Pod tem naslovom je prinesel včerajšnji »Slovenec« poročilo o smrti učiteljice Marije Škerjančeve. Pojasnjujemo, da ne gre za samomor, marveč za nesrečo. Gospodična Marija Škerjančeva se je, ko si je kuhala na petrolejskem samovarju zajuterk, ponesrečila, kar je tudi še sama povedala sestram strežnicam.

— Knjižnica Slov. Ilustrovanega Tednika. Tretja knjiga te zbirke obsega »Kmečke povesti«, ki jih je spisal Florijan (Cvetko Golar). O kratkem priobčimo o tej knjigi posebno oceno.

Novo sredstvo proti legarju. Pariški »Matin« javlja: Neki lyonski kemik je našel snov za cepljenje proti legarju. Snov so preiskali na več kakor 10.000 osebah in na 250 krajih, celo v bojni črti. Obnesla se je sijajno.

Romanje na Sveto goro. Pod vodstvom nadškofa Sedeja se je vršilo v nedeljo veliko romanje goriških Slovencev na Sveto goro. Romanja se je udeležilo nad 10.000 ljudi.

Maribor. Zadnje dni je tu sem došlo znova veliko število lahko in težko ranjenih ter bolnih vojakov. Zadnji transport, v nedeljo, je imel 180 ranjencev, a je bilo to le manjši del. Ostale ranjence so prepeljali dalje proti severu. Ranjenci so bili iz obojih bojišč.

Maribor. V soboto zjutraj je došel tukajšnjemu c. kr. okr. glavarstvu ukaz, da ima le to skrbeti, da spravi pod streho 4000 galiških beguncev. Del teh bodo kadar dosepejo, spravili v barake, ki jih je zgradil vojni erar, del v delavnice kurilnice južne železnice, ostale pa bodo porazdelili drugodi. — Za mesto Gradec je prijavljenih 20.000 galiških beguncev. Deloma ostanejo tam po barakah, deloma pa jih spravijo v Spielfeld itd.

Maribor. Draginja se je zopet poostрила in dosega zlasti pri moki in jajcih silno ceno. Tako velja navadna moka danes že skoro enkrat toliko, kakor poprej, kilogram 64 do 70 vinarjev. Jajce, navadno, drobno, velja 12 do 14 vinarjev. Špeh je v enem tednu poskočil za 40 vinarjev pri kilogramu. Slednemu so mesarji krivi, ker so zagrozili, da zapro prodajalne, če se špeharjem ne prepove uvoz. Ti, špeharji, pa seveda tudi skrbje, da se že v naprej odškodijo.

Maribor. Pravi, da namerava tukajšnja uprava južne železnice pričeti pobirati mesečno pri svojih uslužbencih prispevke za Rdeči križ. — Na griži je zbolel na severnem bojišču gimnazijski veroučitelj in vojni kurat prof. J. Kociper. — Vreme se je zadnje dni zopet obrnilo na bolje in nekoliko topleje, kot prejšnji teden. Tudi Drava, ki je vsled poplavl na Koroškem naraščala, je zopet vpadla. — V soboto je semkaj došla baterija težkih havbic. — V kratkem se semkaj baje preseli z Dunaja enoletna topničarska šola.

V Sv. Pavlu pri Prebodu je bila dne 9. novembra 1914 poroka gđ. Olge Zanier z g. dr. Vinko Tajnšekom. Živela mlada poročenca! Živio Sv. Pavel, ki je pridobil pravi narodni diki! V g. dr. Tajnšku ima gosp. Zanier častnega naslednika, kar se tiče narodnega delovanja. Koliko je vendar g. Zanier storil za Šentpavelsko občino in kako dobrosrčna je ga. Zanier napram ubogim je vsakomur znano! Tako tudi gospa in gospod dr. Tajnšek v tem oziru ne bosta zaostajala. Gđ. Olga Zanier je bila vedno vrla, požrtvovalna, dojubljiva in se nadejamo, da tudi v prihodnosti pri delu v prid naroda ne bode izostala, ampak bo ob strani g. soproga skupno delovala!

— Nesreča. 15letni fant Franc Rus v Spodnjem Logatcu je polil iz

neprevidnosti svojo 22 mesecev staro sestro Julijano z vrolo kavo. Otrok je na opeklinah umrl. — V neki gostilni v Trzinu so se sprli gostje. Spor se je razvil na cesti v hud tepež. Neki lovec je dobil pri tem težke telesne poškodbe.

— Umri je v Ljubljani postajni mojster c. kr. državne železnice gospod Vekoslav Puhar. N. v m. p.!

Spomladnja sonata Beethovnova, drama v treh delih z Mario Carmi v glavni vlogi, imela je tudi včeraj naj-sijajnejši uspeh. Krasna je veseloigra »Zaročena za eno noč« ali »Domači ples pri komercialnem svetniku Tul-pengeru«, in je provzročila bučen smeh. Danes zadnji dan tega prvovrstnega sporeda. Jutri, v petek, »Nik Winter in ubežni bankir«, detektivska komedija v dveh delih.

Vremenski preroki trdijo, da, ako sije na sv. Martina dan (ki je bil včeraj) sonce, pade v treh dneh sneg. Včeraj je bil lep, solnčen dan, danes se je vreme pa že skisalo. Da bi se preroki le ukanili!

Vlomi v barake se nadaljujejo. V včerajšnji noči je bilo vlomljeno na Rimski cesti v barako branjeve Marije Tihlove. Tatovi so iz barake odnesli stensko uro ter jo popustili za barako. V baraki so pa vlomili v predal, a ker vzame lastnica denar zvečer s seboj, niso ničesar dobili in so se zadovoljili z nekaj sadjem. Na Dunajski cesti so pa tatovi vlomili pri stojnici Antona Turka v zaboj ter odnesli osem kilogramov salam.

Na včerajšnji semenj so prignali 43 glav živine in sicer 35 volov, 4 krave in 4 prašiče.

Izgubljen se je pred tednom dni ščipalnik, zlato obrobljen, v etuiju z napisom I. Jurman. Pošteni najditelji naj ga odda v našem uredništvu.

Razne stvari.

* Ciper. Angleška je torej anektirala otok Ciper. Od l. 1878. je imela nad tem otokom že protektorat. Aneksija nima dosti pomena. Kajti faktično je bil otok že povsem v angleških rokah. Posledica aneksije je le to, da Turčija ne bo več dobivala za ta otok vsakoletnega tributa. Ciper je 9282 štirinajških kilometrov velik, torej nekoliko manjši, kakor kranjska dežela. Prebivalcev, ki so vsi grške narodnosti, je 300.000. Otok je jako rodovit in ima izvrstne pristane, vsled katerih je velike važnosti za angleško mornarico.

Brzojavna poročila.

»Emden«. — Princ Fran Josip Hohenzollernski vjet. London, 11. novembra. (Kor. ur.) Uradno poročilo Reuterjevega urada pravi: Kapitan male križarke »Emden« pl. Müller in poročnik Fran Josip princ Hohenzollern sta oba vojna vjetnika in nista ranjena. Izgube »Emdena« znašajo 200 mrtvih in 30 ranjenih. Admiraliteta je odredila, da se izkažejo preostalim vse vojaške časti in da obdrže kapitan in častniki sablje.

— London, 11. novembra. (Kor. u.) Poročilo Reuterjevega urada: Parlament je bil danes odprt s prestolnim govorom, ki pravi: Energija in simpatija mojih podložnikov v vseh delih moje države se združuje na to, da zajamči zmagoviti konec vojne. Prestolni govor naglašja nadalje trud Anglije in zaveznikov ohraniti napram Turčiji prijateljsko nevtiraliteto. Večina mohamedanskih podanikov hiti dati dokaze požrtvovalnosti. V celi državi vlada neomajni sklep, za vsako ceno zagotoviti zmago angleškemu orožju.

Hindenburg ni vjet.

Berolin, 11. novembra. (Kor. urad.) Po inozemskem časopisu je krožila baje na podlagi sporočila ruskega generalnega štaba vest, da so Rusi vjeli generalnega polkovnika Hindenburga in več dodeljenih mu pruskih in saksonskih princiev. Ta vest je popolnoma neresnična.

Skrita brezžična postaja v Carigradu.

Carigrad, 11. novembra. (Kor. urad.) V prostorih ruske parobrodne družbe je oblast izvršila hišno preiskavo. Turško brodovje je znova opazilo električne valove, kar kaže na to, da se v Carigradu še nahaja skrita brezžična brzojavna postaja.

Obsedno stanje v Holandiji.

Amsterdam, 11. novembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo listi, je vlada razširila obsedno stanje na Friesland in Groningen.

Potopljena japonska torpedovka.

Tokijo, 11. novembra. (Kor. urad.) Reuterjev urad javlja: Neka japonska torpedovka, ki je pred Kiaočavom iskala mine, se je potopila. Rešili so večino posadke.

Bela knjiga o vojni s Turčijo.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) Vlada je včeraj izdala belo knjigo o dogodkih, ki so povzročili konflikt s Turčijo. Knjiga obsega 74 strani.

Pogrešan zrakoplovec.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) Od preteklega petka pogrešajo lorda Ammyleya, člana kraljevskega zrakoplovnega kora.

Mehika in združene države.

New York, 11. novembra. (Kor. urad.) Wolfiov biro javlja: Carranza je sprejel pogoje ameriških združenih držav za izpraznitev mesta Veracruz.

Proti upornim listom na Irskem.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Dublina, da namerava irska vlada postopati proti upornim listom, izmed katerih trije agitatorji proti vstopu v armado in mornarico.

Padel poslanec.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) Izmed državnih poslancev, ki so šli na vojno, je padel poslanec O' Neill, sin lorda O' Neilla.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLN PO-TOPIL PRI DOVRA ANGLEŠKO TORPEDOVKO.

London, 12. novembra. (Kor. urad.) Angleška admiraliteta poroča, da je neki nemški podmorski čoln danes zjutraj potopil na višini Dovra angleško torpedno topničarko »Niger«. Vsi častniki in 37 mož posadke so se rešili.

Angleški parlament.

London, 11. novembra. (Kor. u.) Poročilo Reuterjevega urada: Parlament je bil danes odprt s prestolnim govorom, ki pravi: Energija in simpatija mojih podložnikov v vseh delih moje države se združuje na to, da zajamči zmagoviti konec vojne. Prestolni govor naglašja nadalje trud Anglije in zaveznikov ohraniti napram Turčiji prijateljsko nevtiraliteto. Večina mohamedanskih podanikov hiti dati dokaze požrtvovalnosti. V celi državi vlada neomajni sklep, za vsako ceno zagotoviti zmago angleškemu orožju.

Matere in žene naših vojakov.

se trudijo neprestano, da svojim na bojišču se nahajajočim svojim pri-skrbe varstvena sredstva proti zlim posledicam hladnega, vlažnega vremena. Zvedeli smo, da so se tisoči

obrnili s to željo na lekarnarja Fellerja, naj pošlje njim na bojišču stoječim ali v bolniški oskrbi se nahajajočim sorodnikom preizkušeno domače zdravilo proti revmatičnim bolečinam, prehlajenju, utrujenju, onemoglosti po dolgih pohodih, utrudljivem jahanju in velikem naporu, proti krčem in slabostim Fellerjev blagodi-šeči rastlinsko esenčni fluid z zn.

»Elsafliud«. Kakor čujemo se tem željani ne more ustreči sprčo pre-mnogih naročil, nepopolnih naslovov itd. Vendar pa svetujemo cenj. bralcem, naj Fellerjev »Elsafliud« pod lastnim naslovom naroče od lekarnarja E. V. Feller v Stabici; Elsafli št. 238 (Hrvatstvo) in naj ga sami sorodnikom pošljejo v poštinih zabojcih, ali, da gre še hitreje, v vojni-

poštinih dvojnih pismih. Kakor čuje-mo, na zahtevo lekarnar Feller za-stoj pridene lesno volno ali valovit papir za vojnopoštna pisma. Čim več steklenic naročimo, tem ceneje jih dobimo. 12 steklenic stane franko samo 6 kron, 60 steklenic franko samo 25 kron. Tudi se priporoča, obenem naročiti Fellerjevo prebavo pospešujočo, krč tolažečo, želodec krepečo

rabarbarske kroglice z zn. »Elsa-kroglice« 6 škatlic franko za 4 krono 40 vin. — Obe ti zdravili se priporo-čata od premnogih zdravnikov ter v več nego 100.000 zdravniških pismih. Razumljivo je, da vsi, ki so Fellerje-ve izdelke Elsa rabili v mirnih časih, morejo v teh težkih časih tem manj prebiti brez njih.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Brezuspešen trud

ima želodec pogosto z zmanjšanjem slabo zgrizenih težkih jedil. V takih slučajih pripomogajmo s Fellerjevimi, prebavo pospešujočimi, krč blažečimi rabarbarskimi kroglicami z zn. »Elsa kroglice«. Pristne se dobivajo od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvatsko), 6 škatljic franko za 4 krone 40 vin. Ob enem se tudi lahko naroči Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski fluid z zn. »Elsafluid«, 12 steklenic za 6 krn. franko.

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

Med zlatorumen, trčan, zajamčeno čist, v dežicah s 4 1/2 kg vsebine, razpošilja po K 8.50
Cebelarstvo Ilirska Bistrica.

Instrukcije

bi sprejela učiteljica, da bi poučevala dečke ali deklice za ljudske šole. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Sloven. Naroda«. 3723

Službo si želi premeniti prodajalka

izurjena v mešani stroki, večša nem. in slov. jezika. Ponudbe pod »Prodajalka 3705«, na uprav. »Slov. Nar.«

Izgubil se je pred mesecem pes fermač

z dolgim repom. 3108
Prosi se najditelja privedi ga v Kolzej št. 6.

Mestni učitelj

pripravlja učence za vsprejem v srednje šole. Prevzame pa tudi instrukcije za I. in II. realko.

Ponudbe pod »Priprava« na upravništvo »Slov. Naroda«. 3718

Prodaj po ugodni ceni 3724
ca. 50 hektolitrov, vinskih

transportnih sodov

razne velikosti. — Albin Zakotnik, koledvorski restavracija Postojna.

Trgovski sotrudnik

vešč slovenščine in nemščine, izurjen v manufakturni, galanterijski, konfekcijski in modni trgovini. Zelo skrbno za takoj ali pozneje. Cenjeni dopisi se pošijo pod »Slovenskega Naroda«. 3744

Tvornica salam in sušenja mesa »M. Gavrilovića sinovi« sprejme mesarske in prekajevalske 3739

delavce.

Plača po dogovoru. Prijaviti se je na ravnateljstvo tvornice M. Gavrilovića sinovi v Petrinji, Slavonija.

Stenografa,

ki ume tudi manjša dela v odv. pisarni sprejme

Dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru.

Plača po dogovoru. — Zadostuje znanje nemške stenografije. 3738

Pšenico

domačo, lepo

plačujem po izredno visoki ceni K 45.— za 100 kg prosto Kranj

Vinko Majdič, valjni mlin v Kranju. 3691

Krompir,

suho, zdravo blago, vagonse množine, dobavlja po zmerni ceni Domicelj & Belle, Rakek. 3740

Obl. pov. zemljemerec :: in sodni izvedenec ::

Ferdo pl. Kleinmayr Ljubljana, Slomškova ul. 3, pritličje.

Se priporoča za vsa v zemljemersko in :: geodetično stroko spadajoča dela. ::

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI.
LJUBLJANA - KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. WILJ. DR. FR. DERGANC

Proda se prav malo rabljen

„Puch“ avtomobil

po zelo nizki ceni. Podrobnosti poda

FRAN FLORJANČIČ, mehanik, Šelenburgova ulica št. 6. 3747

Zalostna usoda!

je biti nervozen in bolan! Slaba kri in pomanjkanje rednih snovi so vzroki takih obolenosti.

Ako naj zopet zdravje in upanje 3743

prevevata našo dušo in naj se vrne delavna moč,

je treba osvežiti kri.

V ta namen služi Biotin, ki je

pomagal že tisočermi!

»Bog Vas blagoslovi, gospod lekarnar, rešili ste nam očeta«, piše gđ. Z., učiteljica, v svoji zahvali. Mirni živci, dobro spanje, slast do jedi in pomlajena moč, se hitro povrnejo!

Uživajte Biotin s polnim zaupanjem!

Pišite mi, pošljem Vam takoj popolnoma zastonj zadostno poizkušnjo, da se sami lahko prepričate

Ekspedicija Opern-Apotheke »Budapešta VI., Abl. 436.«

KUC

zdravniško priporočeno »Zdravilo« daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4.80. — Edina zaloga:

Br. Novaković, veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, Malage, Konjaka, žganja itd. LJUBLJANA.

Odda se mesnica v najem

in sicer 3722
s 15. decembrom t. l.
Vprašanja naj se pošiljajo na uprav. »Slov. Naroda« pod »mesnica 3722«.

Sidro-
Syrup. Sarsaparillae
comp. 3722
čistilo krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.
Sidro-Liniment. Capsici
comp. 3722
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller
Bolečine olajšujo mazilo za prehlajenje, reumatizem, trganje po udih, itd.
Steklenica K — 80, 1.40, 2.—.
Sidro-žvepleno-mazilo.
Zelo olajšujoče pri lišaju, solnem teku, itd.
Lonček K 1.—
Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno
Dr. Richter-jevi apoteki »pri zlatem levu«, Praga I, Elizabethstrasse 5.

Orehe-Slive

iv. A. Hartmann nasl. Aug. Tomažič, Ljubljana.

Tudi krompir cele vagone se kupuje

ter po solidnih primernih cenah zopet oddaja. 3707

Zaini klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se solidna trvdka modni salon

damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Zidovska ulica št. 8.

Znanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago.

C. kr. * priv. občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 456 milijonov kron.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

meseca okt. 1914 od januarja 1914

Vložilo se je ponudb : : : : 428 14.963

za zavarovano vsoto . . . . K 4,268 296.73 K 130,212.218.44

zgotovljenih polic je bilo 312 12.638

za zavarovano vsoto . . . . K 3,405 410.81 K 109,340.215.12

naznanjene škode znašajo . . . . K 1,906.956.25 K 11,379.772.95

Sprejemem takoj izurjenega strojnika

za parno žago. Zmožen mora biti tudi pri električni razsvetljavi in akumulatorjih. — Ponudbe naravnost

Josipu Medica, Št. Peter, Notranjsko. 3742

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

„SLAVIJA“

.. . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .

Rezervni fond K 60,700-720-18 — Izplačano odškodnine in kapitalije K 129,965.304-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa posojila daje

cigar pisarno so v lastne bančne hiše

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje.

Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja

proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem ljubljancem in gostim z deželo najboljši zajtrk
kakor priznana dobro 3596
belo kavo, čokolado, kakao, čaj, fine likerje in najfinejše pecivo.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:
Krasne 3528

BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, Kožuhovna.

Zelo solidna trvdka:

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Štari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v otroških oblekah

in krstni opravi.

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon št. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom

za stavbna in fina dela; opekarno s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji.

Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.